



DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Rundskriv

Til samtlige departementer
og Statsministerens kontor

Nr
R- 10/2003

Vår ref
03/3933 C TT/ISa

Dato
10.12.2003

RETNINGSLINJER FOR MATERIALE TIL REGJERINGENS FØRSTE KONFERANSE OM STATSBUJSJETTFORSLAGET 2005

1. INNLEDNING

Det legges opp til at det skal gis en foreløpig orientering om arbeidet med statsbudsjettet for 2005 i regjeringskonferansen 16. februar 2004. Regjeringen vil deretter på budsjettkonferansen 14. - 16. mars 2004 fastsette rammer for forslag til statsbudsjett for 2005. Dette rundskrivet gir retningslinjene for det materialet departementene skal forberede før budsjettbehandlingen i Regjeringen.

Finansdepartementet tar sikte på at det skal utarbeides:

- et i størst mulig grad administrativt omforent konsekvensjustert budsjett
- oversikt over fagdepartementenes forslag til nye større satsinger på politisk høyt prioriterte områder
- oversikt over mulige budsjetttiltak for å tilpasse statsbudsjettets utgiftsside og skape rom for eventuelle nye satsinger.

Fristen for innsending av konsekvensjustert budsjett til Finansdepartementet er satt til 19. januar 2004, slik at det før orienteringen i Regjeringen er tid til kontakt på administrativt nivå mellom fagdepartementene og Finansavdelingen om konsekvensjusteringen. Forslag om store satsingstiltak må fremmes innen 2. februar 2004.

Materialet skal sendes inn i 10 eksemplarer, samt på en diskett som inneholder forslaget til konsekvensjustert budsjett og satsingsforslag, se avsnittene 2.9, 2.10 og 3.

Utgangspunktet for alt materiale er saldert budsjett for 2004. Finansdepartementet

v/Finansavdelingen vil være behjelpelig med å skaffe utskrift av det endelig salderte budsjettet. Kontaktperson er Ann Kariin Holand (tlf. 22 24 43 07).

2. KONSEKVENSJUSTERT BUDSJETT

2.1 Generelt

Det er viktig at det i forslag til konsekvensjustert budsjettet gis en mest mulig korrekt vurdering av det enkelte departements framtidige utgifter og inntekter.

Konsekvensjusteringen har som formål å gi et grunnlag for fastlegging av det enkelte departements budsjetttrammer. Konsekvensjusteringen legger i seg selv ikke føringer på de konkrete bevilgninger som foreslås på enkeltposter. Viktige unntak fra dette er regelstyrte ordninger og flere av bevilgningene i postgruppen 90-99, der det konsekvensjusterte beløpet skal være et best mulig anslag på den forventede bevilgningen.

Forslag om økning som bygger på politiske prinsippvedtak utenom budsjettbehandlingen for 2004, eller på framlagte langtidsplaner for enkelte sektorer, skal ikke innarbeides ved konsekvensjusteringen. Slike forslag må eventuelt fremmes som satsingsforslag (jf. avsnitt 3), og realitetsvurderes i den sammenheng.

Ved konsekvensjusteringen av utgiftene for et departement, medtas også den del av departementets utgifter som er ført opp under statsbankene, jf. avsnitt 2.7.1.

2.2 Driftspostene (01-29)

Ved konsekvensjusteringen av driftspostene skal en som hovedregel videreføre samme nominelle beløp som i det salderte budsjettet for 2004. Unntak gjelder for de tilfellene der en del av aktiviteten er tidsbegrenset, og det ikke foreligger vedtak om at den skal fortsette utover 2004. Da må beløpene i de påfølgende år reduseres tilsvarende.

2.3 Bygge-, anleggs- og utstyrsposter (30-49)

For enkeltstående bygg med tilhørende utstyr, oppføres nødvendige beløp for byggearbeid som er i gang eller skal settes i gang i 2004, etter planlagt tempo. Det føres ikke opp beløp til igangsetting av nye bygg i 2005, jf. nærmere omtale under avsnitt 4.

For store nyinnkjøp utenom nybygg, og for post 45 (Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold), skal en føre opp samme nominelle beløp som i saldert budsjett for 2004 dersom det ikke foreligger store engangstiltak.

Konsekvenser av bestillingsfullmakter eller andre særskilte romertallsvedtak i Stortinget forutsettes vanligvis dekket innenfor uforandret budsjetttramme for påfølgende år. Det må gis særskilt begrunnelse dersom et departement foreslår at bestillinger eller andre forpliktelser må føre til økt bevilgning.

Større anleggsvirksomhet skal normalt føres opp med samme nominelle beløp som i saldert budsjett for 2004.

2.4 Overføringspostene (50-89)

Under regelstyrte ordninger skal det prognoseteknisk beste beløpsanslag føres opp i det konsekvensjusterte budsjettet, gitt at de lover, tilskuddsregler, tilskuddssatser og forskrifter mv. som er lagt til grunn i budsjettet for 2004 holdes uendret i 2005-2008. Det skal blant annet tas hensyn til demografiske faktorer og prognoser for utviklingen i antall stønadsenheter hvor ytelsen følger pliktmessig, f.eks. av antall mottakere, pensjonister, elever/studenter som mottar lån/stipend mv.

Rammebudsjettering krever at det legges stor vekt på arbeidet med å framskrive utgiftene under uendret regelverk. De viktigste beregningsmessige forutsetningene må spesifiseres. Også for utgifter som ikke er pliktmessige, kan det foreligge et behov for å forbedre prognoseteknikkene. Det oppfordres derfor til å videreutvikle prognosemodellene for de store overføringsordningene. For folketrygdens store utgiftsposter (praktisk avgrenset til poster hvor saldert budsjett for 2004 er større enn 500 mill. kroner) bør de benyttede prognosemodellene beskrives kort, samtidig som det oppgis referanser til mer fullstendig dokumentasjon.

Konsekvenser av tilsagnsfullmakter eller andre særskilte fullmakter til å forplikte staten for framtidige budsjetterminer forutsettes vanligvis dekket innenfor uforandret budsjettamme for påfølgende år. Også her må det gis særskilt begrunnelse dersom et departement foreslår at tilsagn eller andre forpliktelser må føre til økt bevilgning.

Utgiftene til næringsavtaler, med unntak av fiskeriavtalen, og rammetilskudd til kommunene føres opp med uendret nivå, dersom det ikke er fattet vedtak som tilsier en annen utvikling. I tilfeller der konsekvensjusteringen av postene 60-69 viser vesentlige endringer, må virkningen for eventuelle kommunale egenandeler beregnes, jf. for øvrig avsnitt 5.1.

Overføringsbevilgninger som må anses som engangstiltak i 2004, videreføres ikke.

2.5 Utlån, statsgjeld m.v. (90-99)

Innenfor postgruppen 90-99 skal de poster som er budsjettstyrte, føres opp med samme nominelle beløp som i saldert budsjett for 2004. De øvrige postene i denne gruppen skal konsekvensjusteres etter en vurdering av hva som er et realistisk bevilgningsbehov i de kommende år.

2.6 Inntekter

Også inntektspostene skal konsekvensjusteres for 2005. Der hvor det er direkte sammenheng mellom bestemte inntekter og utgifter, må inntektsanslaget økes minst tilsvarende økningen på utgiftssiden.

2.7 Spesielle områder

Bistandsrammen føres opp med uendret beløp i forslag til konsekvensjustert budsjett.

Utgiftene til statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten føres opp på grunnlag av Petoros planer og prognoser, bearbeidet i Olje- og energidepartementet.

For øvrig vil spesielle områder bli tatt opp direkte med vedkommende departement.

Finansdepartementet vil dessuten be departementene være oppmerksom på hensynet til realistisk budsjettering allerede fra første fase i budsjettarbeidet for 2005.

2.7.1 Statsbankene

Til Regjeringens første budsjettkonferanse om 2005-budsjettet ber en om følgende innspill om statsbankene:

- Konsekvensjustert budsjett; Oppdaterte anslag på de kapitler og poster som refererer seg til statsbankenes innlånsvirksomhet for årene 2005 - 2008. Bevilgningsforslagene skal baseres på de rammer for nye bevilgninger som er saldert for 2004.
- Nye satsingsforslag; Eventuelle forslag til endrede innvilgningsrammer.

I tillegg til ovennevnte bes det om følgende informasjon for årene 2005-2008 om de enkelte statsbankene:

Husbanken

- Gjennomsnittlig utestående lån
- Fordelingen mellom fast og flytende rente
- Renteinntekter fra lånetakerne
- Forventet tap på utlån dersom det ikke er samsvar mellom forslag til bevilgning til tapsfond og faktiske forventede tap.

Innovasjon Norge (tidligere SND)

Lavrisikolåneordningen og risikolåneordningene

- Gjennomsnittlig innlån fra staten
- Fordelingen mellom korte og lange innlån
- Anslag for innvilgninger av landsdekkende og distriktsrettede risikolån i 2005-2008

- Gjennomsnittlig utestående lån til landbruksformål og fordelingen mellom fast og flytende rente for disse lånene.

Statens lånekasse for utdanning

- Gjennomsnittlig utestående lån (rentebærende og ikke-rentebærende lånemasse)
- Fordelingen mellom fast og flytende rente
- Renteinntekter fra lånetakerne
- Forutsetningene som ligger bak beregning av renteinntekter fra lånetakerne
- Forutsetningene som ligger bak beregning av renter til staten.

Det vil bli sendt ut brev med nye renteforutsetninger for årene 2005-2008 i uke 2 i 2004.

2.8 Flerårige budsjetter

Regjeringen vil i forbindelse med statsbudsjettet for 2005 innføre en ordning med synliggjøring av flerårige budsjettkonsekvenser jf. St.prp. nr. 1 (2003-2004), kapittel 11. Budsjettkonsekvensene skal synliggjøres gjennom helhetlige budsjettframskrivninger av budsjettets utgifter og inntekter for 3 år utover budsjettåret. På den bakgrunn bes det om at departementene utarbeider budsjettframskrivninger for perioden fra 2006 til 2008.

Den nye ordningen med synliggjøring av flerårige budsjettkonsekvenser vil ikke føre til vesentlige endringer i innrapporteringen i forbindelse med konsekvensjustert budsjett sammenliknet med rutinene for tidligere års langtidskonsekvensjustering. Erfaringene fra de senere år viser at det rent teknisk er mest hensiktsmessig å benytte saldert budsjett som grunnlag for konsekvensjusteringen. Finansdepartementet ber derfor om at det også i fremskrivningene for perioden 2006-2008 tas utgangspunkt i saldert budsjett for 2004.

Finansdepartementet vil be departementene være spesielt oppmerksomme på følgende forhold ved utarbeidelse av budsjettframskrivningene for budsjettårene 2006-2008:

- Utgifter til regelstyrte ordninger framskrives med de utgiftskonsekvenser som følger av regelverket. For de store utgiftspostene (praktisk avgrenset til 500 mill. kroner) må forutsetningene i prognosene beskrives kort.
- Forslag om økning som bygger på politiske prinsippvedtak eller på framlagte langtidsplaner for enkelte sektorer, skal ikke innarbeides i budsjettframskrivningene som rapporteres inn i forbindelse med konsekvensjusteringen. Slike forslag må eventuelt fremmes som satsingsforslag, jf. nærmere omtale av budsjetteringen av satsingsforslagene som fremmes i budsjettåret 2005 i avsnitt 3.
- Ved framskrivingen korrigeres det for engangsutgifter eller engangsinntekter i budsjettforslaget for de kommende årene.
- Ekstraordinære utbytter fra statlige selskaper konsekvensjusteres i tråd med nivået for normal utbyttepolitikk.
- Avgiftsinntekter og gebyrinntekter framskrives basert på gjeldende satser.

- For øvrig videreføres utgifter og inntekter med uendret nivå.

2.9 Tabeller - tekniske direktiver

Konsekvensjusterte beløp for 2005 føres som tidligere opp på eget ark med angivelse av kapittel, post og beløp i tusen 2004-kroner, men slik at bare endring i forhold til saldert budsjett for 2004 skal angis. Poster som skal videreføres med samme nominelle beløp som i 2004, skal dermed ikke føres opp. Dette vil blant annet gjelde flesteparten av driftspostene 01-24 og en rekke overføringsposter. Poster som viser økning føres opp uten fortegn, mens poster som viser nedgang føres opp med negativt fortegn (-). Merk spesielt at dersom det ikke skal føres opp beløp i 2005 og påfølgende år, noteres konsekvensjusteringen teknisk ved å føre opp beløpet fra saldert budsjett for 2004 med negativt fortegn i alle kolonnene.

Data skal i tillegg leveres på diskett etter følgende format:

budsjettår, budsjettrunde, fagdep nr, programområdenr, programkategorinr, kapitteinr, postnr, underpostnr, K05, K06, K07, K08 der

- K05 mv. er endring i tusen kr i forhold til saldert budsjett for 2004
- Poster som viser nedgang føres opp med negativt fortegn (tegnet "-" plasseres foran tallet)
- Konsekvensjustert budsjett er gitt budsjettrunde nr. 1, jf. andre felt i tabellen. Denne nummereringen er innført for å øke sikkerheten ved innlesing av data i Finansavdelingens budsjettdatabase.

Eksempel på utfylt oppsett:

2005	1	16	23	10	1600	1	1	1000	1000	1000	1000
2005	1	16	23	10	1600	1	2	0	500	-500	0
2005	1	16	23	10	1600	21	0	-5000	-5000	-5000	-5000
2005	1	16	23	10	1602	1	2	500	500	500	500

Dataene må være lagret som ren tekst (txt). Hvert felt skal være atskilt med én tabulator, og alle felter må fylles ut.

Dataene skal leveres på standard DOS-formatert 3^{1/2}" diskett og være scannet for datavirus. Filen skal kalles KON05fag.txt (der "KON" står for Konsekvensjustert budsjett, og "fag" skal erstattes med forkortelse for det aktuelle departement).

For departementer som er knyttet til Budkom løsningen formidles Budmod-konsekvensfil via Budkoms lukkede nettløsning.

Spørsmål rettes til Sverre Lande (tlf. 22 24 43 17) eller Ann Kariin Holand (tlf. 22 24 43 07).

Selv om bevilgningsforslagene når de fremmes for Stortinget er slått sammen til en felles driftspost, må fagdepartementene fremdeles spesifisere lønnsutgifter og utgifter til kjøp av varer og tjenester på underposter i Regjeringens interne budsjettarbeid. Dette er nødvendig for å kunne foreta en korrekt pris- og lønnsomregning av budsjetttrammene. Ved rapportering av driftsutgifter, må post 01 derfor rapporteres med underpost 1 Lønn og godtgjørelser og underpost 2 Kjøp av varer og tjenester.

2.10 Tekstkommentarer

Tekstkommentarene skal redegjøre for alle relevante prognoseforutsetninger, og kort dokumentere hvordan beregningene er foretatt. Dette gjelder også innrapporterte tall fra 2006 til 2008. Plantall medtas i den utstrekning de reelt sett belyser budsjettutviklingen på en nyttig og pålitelig måte. Teksten skal leveres på standard 3½" diskett. Teksten må være lagret som et Word-dokument (Word97 eller senere versjoner). Filen skal kalles KON05fag.doc (der "KON" står for Konsekvensjustert budsjett, og "fag" skal erstattes med forkortelse for det aktuelle departement).

3. NYE STØRRE SATSINGSFORSLAG

Som i fjor ber vi om at det blir sendt inn oppgave om nye større satsingsforslag som departementet mener bør fremmes i 2005. Som nevnt foran er fristen for slike forslag satt til 2. februar 2004. Forslaget sendes inn i 10 eksemplarer. I tillegg sendes kopi av forslag som berører kommunesektoren til Kommunal- og regionaldepartementet v/Kommunalavdelingen og forslag som gjelder forskning og utvikling (FoU) til Utdannings- og forskningsdepartementet v/Forskningsavdelingen. Teksten skal også leveres på 3½" diskett. Teksten må være lagret som et Word-dokument (Word97 eller senere versjoner). Filen skal kalles SAT05fag.doc. (der "SAT" står for satsingsforslag, og "fag" skal erstattes med forkortelse for det aktuelle departement).

Omtalen av satsingsforlagene skal for hvert satsingsforslag inneholde:

- det konkrete forslag om aktivitet og bevilgning i 2005 med en oppstilling som viser alle de kapitler og poster som er relevante for det formålet som satsingsforslaget gjelder
- en beskrivelse av tiltakets formål og varighet
- en beskrivelse av gjennomført/planlagt utredningsprosess bak tiltaksforslaget, herunder kontakt med berørte parter (for eksempel Kommunenes sentralforbund).
- en vurdering av behovet og hvilke resultater tiltaket forventes å gi, herunder nyttevirkinger så langt som mulig målt i kroner og hvordan resultatoppfølgingen skal foregå
- alle kostnader knyttet til tiltaket, herunder behov for nybygg og økte husleiekostnader
- beregning av eventuell kommunal medfinansiering, jf. pkt. 5.1.

- For alle tiltak som foreslås satt i gang i 2005 må samlet bevilgningsbehov for hvert av årene fra 2006 til 2008 oppgis og kommenteres. Det er ikke nødvendig med en detaljert oppstilling på alle kapitler og poster for perioden 2006-2008.

Finansdepartementet vil ved vurderingen av hvilke satsingsforslag som skal anbefales ført til profilbehandling, legge vekt på:

- i hvilken grad tiltaket bidrar til å gi budsjettet en profil som er i tråd med Regjeringens forutsetninger
- tiltakets samfunnsøkonomiske lønnsomhet.

Ved beregning av samfunnsøkonomisk lønnsomhet legges det til grunn at kostnads- og nyttesiden av et tiltak tallfestes og dokumenteres så langt det er mulig. Tiltak som er mangelfullt utredet og dokumentert vil normalt ikke bli foreslått ført til profilbehandling.

I tilfeller der det ikke har latt seg gjøre å foreta en tilfredsstillende utredning av satsingsforslagene kan imidlertid Finansdepartementet, etter en særskilt vurdering, godta at departementet kommer tilbake på et senere tidspunkt med supplerende informasjon vedrørende strekpunkt 2 og 3 i strekpunktlisten over. Dette må i så fall skje senest samtidig med innsendelsen av rammedisponeringsforslaget. Når forslaget sendes inn 2. februar må det komme klart fram hvilke utredninger som vil bli foretatt.

Mindre forslag om nye tiltak må hvert departement selv eventuelt innarbeide under fordelingen av den departementsrammen som fastsettes av Regjeringen.

Det er avgjørende for den samlede budsjettbehandlingen at eventuelle satsinger i sektormeldinger tilpasses prioriteringene og timeplanen for den ordinære budsjettprosessen, og at en i slike meldinger unngår å legge føringer på skatte- og avgiftsopplegget.

4. FORSLAG OM IGANGSETTING AV NYE BYGG

Byggesaker behandles todelt, etter samme mønster som for 2004-budsjettet:

i) Prosjekter der fagdepartementene dekker husleie innenfor uendrede budsjettammer

Forslag om bevilgninger til bygg hvor departementene fullt ut dekker husleie og andre kostnader innenfor egne bevilgninger skal som hovedregel kunne fremmes for Stortinget uten eget fremlegg av kostnadsramme for Finansdepartementet eller Regjeringen. Det gjelder likevel ikke prosjekter med en kostnadsramme over 100 mill. kroner eller som har en helt spesiell politisk interesse, uavhengig av kostnadsrammen. Forslaget til kostnadsramme må forelegges Finansdepartementet i god tid før prosjektet planlegges igangsatt.

Det er ikke nødvendig å spesifisere enkeltprosjekter av ovennevnte kategori i St.prp. nr. 1.

Ved konsekvensjusteringen av Statsbyggs post 30 Igangsetting av nye byggeprosjekter, gjøres det et anslag over behovet for startbevilgninger til nye prosjekter/rehabiliteringer der fagdepartementene vil dekke alle leieutgifter innenfor uendret budsjetttramme. Anslaget kan eventuelt justeres i senere budsjettkonferanser. For å sikre kontroll med bevilgningsbehovet i senere budsjetterminer, bør bevilgningene første termin utgjøre om lag 10 pst. av samlet kostnadsramme. Det understrekes at det ikke gis husleiekompensasjon for denne typen prosjekter.

ii) Bygg hvor fagdepartementene krever full eller delvis husleiekompensasjon eller bygg utenfor husleieordningen

Forslag om midler til bygg der fagdepartementene krever hel eller delvis husleiekompensasjon må fremmes som satsingsforslag av vedkommende fagdepartement. Det samme gjelder bygg utenfor husleiesystemet dersom fagdepartementene ikke dekker investeringsbeløpet innenfor budsjetttrammen. Slike bygg må alltid være kostnadsberegnet tilfredsstillende for å kunne bli fremmet mot profilpotten. I likhet med øvrige satsingsforslag, må forslag om igangsetting av nye bygg fremmes til rammefordelingskonferansen. Videre bør også prosjektets kostnadsrammer og byggeprogram være godkjent av Finansdepartementet før budsjettkonferansen i mars. Endelig frist for godkjenning av kostnadsrammer for byggesaker som gjelder statsbudsjettet for 2005 settes til 1. mai 2004.

Finansdepartementet minner om at investeringsprosjekter over 500 mill. kroner, herunder byggesaker, forutsettes å ha gjennomgått ekstern kvalitetssikring før forslag til kostnadsramme og startbevilgning legges frem for Stortinget. For at det skal bli tilstrekkelig tid til å fullføre kvalitetssikringer og saksbehandle kvalitetssikringsrapporter, må kvalitetssikringen igangsettes innen 1. mars 2004, og for kompliserte prosjekter innen 1. februar.

Spørsmålet om eventuell husleiekompensasjon avgjøres samtidig med spørsmålet om tildeling av investeringsmidler fra profilpotten.

For øvrig gjelder de samme krav til dokumentasjon som for andre satsingsforslag, jf. avsnitt 3 foran.

Kunstnerisk utsmykking

I alle statlige byggesaker skal det innenfor kostnadsrammen avsettes midler til kunstnerisk utsmykking i henhold til kongelig resolusjon av 5. september 1997. Ordningen gjelder både for nybygg, ombygging og rehabilitering av bygg. Midlene skal stilles til disposisjon for Utsmykkingsfondet for offentlige bygg som har ansvar for å gjennomføre utsmykkingen.

5. ENDRINGER I BUDSJETTFORSLAG TIL KOMMUNESEKTOREN

Finansdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet gjør oppmerksom på at endring av bevilgninger til kommunesektoren alltid må tas opp med Kommunal- og regionaldepartementet. Bakgrunnen er at bevilgninger til kommunesektoren inngår når Regjeringen fastsetter mål for vekst i kommunesektorens samlede inntekter.

Finansdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet viser til konsultasjonsordningen mellom staten og kommunesektoren om kommuneopplegget i statsbudsjettet. Ordningen innebærer at tiltak, regelendringer mv. som har økonomiske og/eller styringsmessige konsekvenser av betydning for kommunesektoren, skal tas opp i konsultasjonssammenheng. For nærmere omtale vises det til Kommunal- og regionaldepartementets hjemmesider på KRD/Odin under prosjekter/konsultasjoner.

Som i fjor, må hvert departement i tilknytning til rammefordelingskonferansen redegjøre for planlagte forslag som berører kommunesektoren i 2005. Dette gjelder også for justeringsmaterialet dersom det blir avholdt justeringskonferanse for 2005-budsjettet. I det følgende blir det etter samråd med Kommunal- og regionaldepartementet pekt på enkelte punkter det er viktig å være oppmerksom på når det gjelder forslag som berører kommunesektoren.

5.1 Øremerkede tilskudd og kommunal medfinansiering av tiltak (egenandeler)

Av hensyn til kommunenes og fylkeskommunenes muligheter for å foreta en helhetlig vurdering av ressursfordelingen til ulike formål, må omfanget av særskilte øremerkede tilskudd vurderes kritisk. Det vises her også til omtalen av bruken av øremerkede tilskudd i kommuneproposisjonene for 2001, 2002 og 2004 med plan for innlemming av øremerkede tilskudd i inntektssystemet i perioden 2002-2007. Siktemålet er å gi kommunesektoren større handlefrihet gjennom å redusere antallet og omfanget av øremerkede tilskudd. Eventuelle forslag fra departementene om opprettelse av et øremerket tilskudd skal ledsages av:

- en begrunnelse for hvorfor det ikke er tilstrekkelig å kanalisere midlene gjennom inntektssystemet
- en konkret etterprøvable målsetting for tilskuddet og konkrete resultatkrav som skal danne grunnlag for rapportering
- forslag til tidspunkt for når tilskuddet skal vurderes på nytt og eventuelt fases ut eller legges inn i inntektssystemet
- nærmere informasjon om hvordan tilskuddsordningen er tenkt utformet.

Det vises for øvrig til økonomiregelverkets bestemmelser om forvaltning av øremerkede tilskuddsbevilgninger til kommuner og fylkeskommuner.

Beregning av kommunale egenandeler

Kostnadene ved satsingsforslag, regelendringer e.l. dekkes vanligvis ikke fullt ut av et øremerket tilskudd. Dersom en endring eller et nytt tiltak vil medføre krav om kommunal medfinansiering (egenandel), må størrelsen av egenandelen beregnes. Slike beregninger forutsettes gjort av fagdepartementet. Det skal beregnes eventuell kommunal eller fylkeskommunal egenandel ved:

- reformer og satsingsforlag på nye og eksisterende 60-poster
- regelverkendringer (nye lover, forskrifter etc.)
- endringer av oppgavefordelingen.

Disse beregningene må tas inn i konsekvensutredningen til Regjeringens første konferanse om statsbudsjettet for 2005, jf. omtale i avsnitt 3.

Virkingen for eventuelle kommunale egenandeler må også beregnes i tilfeller der konsekvensjusteringen av en 60-post viser endringer av betydning.

Gebyrfinansiering, brukerbetaling

Dersom satsingsforslag, nye tiltak e.l. forutsetter endring i gebyrfinansiering eller annen egenbetaling fra brukere, må omfanget av dette beregnes. Det må også vurderes om kommunene/fylkeskommunene har en reell politisk mulighet til å gebyrfinansiere tiltaket.

5.2 Justeringskonferansen

Dersom det avholdes justeringskonferanse må fagdepartementet i materialet redegjøre for planlagte endringer i regelverk fra 2005 som har økonomiske konsekvenser for kommunesektoren, og som finansieres ved omdisponering innenfor fagdepartementets egen ramme. Dette gjelder selv om endringene ikke vil medføre kommunale egenandeler. Eksempelvis kan det dreie seg om flytting av midler mellom 60-poster og øvrige postgrupper, endring i takster, gebyrer eller annen egenbetaling fra personer. Det kan også omfatte regelendringer som gjelder krav til standarder mv. Dersom det ikke avholdes justeringskonferanse, må denne redegjørelsen innarbeides i materialet til budsjettkonferansen i august.

Vi minner også om rutinene i forbindelse med kommuneproposisjonen angående endringer i oppgavefordelingen og andre endringer som planlegges i kommunesektoren for 2005. Nærmere orientering om dette vil bli utsendt fra Kommunal- og regionaldepartementet i månedskiftet februar/mars 2004.

5.3 "Stjernemerking" av 60-poster

Også under forberedelse av budsjettforslaget for 2005 vil beløp knyttet til 60-postene bli "stjernemerket" innenfor fastsatte budsjetttrammer, for å markere at de er unntatt fra

departementenes frie omdisponeringsadgang. Dette er nødvendig fordi 60-postene inngår i de samlede inntekter for kommunesektoren. Som tidligere nevnt har Regjeringen egne mål knyttet til veksten i sektorens samlede inntekter.

Det vil likevel være adgang for departementene til å ta opp med Finansdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet spørsmålet om å flytte beløp fra 60-poster til andre postgrupper. Det må i så tilfelle fremmes forslag til omdisponering for Kommunal- og regionaldepartementet før det forelegges Finansdepartementet.

5.4. FORSØK MED OPPGAVEDIFFERENSIERING

Spørsmål om konsekvensjustering av forsøk som kun berører Kommunal- og regionaldepartementets rammetilskudd (kap. 571, post 60 Innbyggertilskudd og kap. 572, post 60 Innbyggertilskudd) avklares bilateralt mellom Kommunal- og regionaldepartementet og berørte departement før forslag sendes til Finansdepartementet.

Oppland fylkeskommunes ”Fritt fram” – forsøk med utviklingsmidler

I konsekvensjustert budsjett trekkes midler til Oppland fylkeskommunes forsøk ”Fritt fram” helt ut. Dvs. at kap. 551, post 64 Utviklingsmidler til Oppland fylkeskommune settes i 0 i konsekvensjustert budsjett. Midlene fra forsøksposten skal legges på de tilskuddsordningene som inngår i forsøket (moderpost) ved konsekvensjusteringen. Dette er fagdepartementenes ansvar. Av dette følger at endringer på moderpost som blir gjort i løpet av budsjettprosessen også vil omfatte forsøksmidlene. I forkant av augustkonferansen melder fagdepartementene beløp som skal overføres til kap. 551, post 64 Utviklingsmidler til Oppland fylkeskommune for 2005 til Kommunal- og regionaldepartementet og Finansdepartementet.

Oslo kommune – forsøk med arbeidsmarkedstiltak Aetat

I 2004 ble det omdisponert midler fra kap. 1594, post 70 Ordinære arbeidsmarkedstiltak og kap. 1590, post 01 Driftsutgifter til Oslo kommune, til kap. 571, post 60 Innbyggertilskudd på Kommunal og regionaldepartementets budsjett. I konsekvensjustert budsjett trekkes midlene som er overført kap. 571, post 60 Innbyggertilskudd helt ut. Dvs. at midlene legges på de øremerkede tilskuddene som inngår i forsøket (moderpost) ved konsekvensjusteringen. Dette er Arbeids- og administrasjonsdepartementets ansvar. Av dette følger at endringer på moderpost som blir gjort i løpet av budsjettprosessen også vil omfatte forsøksmidlene. I forkant av augustkonferansen melder Arbeids- og administrasjonsdepartementet beløp som skal overføres til kap. 571, post 60 Innbyggertilskudd for 2005 til Kommunal- og regionaldepartementet og Finansdepartementet.

6. SPESIFIKASJON AV DRIFTSPOSTENE FOR 2004-BUDSJETTET

Etter sammenslåingen av de tidligere postene 1 og 11 til en felles driftspost 1, inneholder ikke Stortingets budsjettvedtak lenger informasjon om lønnsutgifter og kjøp av varer og tjenester. For å kunne foreta en tilfredsstillende fordeling av lønnsoppgjøret for statsansatte våren 2004 er det nødvendig å vite hvordan fagdepartementene vil fordele driftsutgiftene som er saldert av Stortinget for 2004 på lønn og godtgjørelser og kjøp av varer og tjenester.

Finansdepartementet ber derfor om at fagdepartementene sender en egen oversikt over hvordan de salderte driftspostene (post 1) for 2004 vil bli fordelt på underpost 1 og underpost 2. Fristen for denne rapporteringen er 9. januar 2004.

7. PRISOMREGNING

De foreløpige departementsvise rammene som fastsettes under den første budsjettkonferansen om 2005-budsjettet er i 2004-prisnivå. Omregning til 2005-prisnivå vil på vanlig måte bli foretatt etter konferansen. Resultatet av prisomregningen blir meddelt i departementenes rammebrev.

8. FORELØPIG TIDSPLAN FOR 2005-BUDSJETTET

Rammefordelingskonferansen

Frist for innlevering av post 01 i 2004-budsjettet fordelt på lønn og kjøp av varer og tjenester	9. januar
Frist for innlevering av materiale til konsekvensjusteringen	19. januar
Frist for innmelding av satsingsforslag	2. februar
Orientering i Regjeringen om arbeidet med 2005-budsjettet	16. februar
Regjeringens første rammekonferanse om 2005-budsjettet	14.-16. mars
Utsending av Hovedbudsjettsskriv	26. mars

Sluttprioritering av budsjettet – august

Innlevering av rammefordelingsforslaget	23. juli
Regjeringens vurdering av budsjettforslaget med fordeling av profilpotten	31. august og 1. september

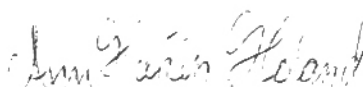
Fagproposisjonene i statsråd	medio september
Gul bok i statsråd	medio september
Budsjettet legges fram for Stortinget	Primo oktober

Ved behov gjennomføres det justeringskonferanse 3. juni. Finansdepartementet vil etter rammefordelingskonferansen i mars komme tilbake med eventuell tidsplan for justeringskonferansen.

Med hilsen



Trond Tørstad e.f.
fung. avdelingsdirektør



Ann Kariin Holand
rådgiver